

Kun myrsky yllätti

8.12.2016 klo 16:00

Rauli 2016, Eino ja Seija 2013, Tapani ja Hannu 2011, Asta, Veera, Sylvi ja Lahja 2010, Janika 2001, Manta ja Sanna 1985, Mauri 1982...

Yllä olevia nimiä ja vuosia suomalaiset eivät unohda. 89 vastaajaa tuotti lähes 400 sivua myrskyisiä kokemuksia Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran ja Suomen Metsämuseo Luston 1.2.–30.9. järjestämässä muistitiedon keruussa [Myrsky!](#).

Myrskyt ovat jättäneet jälkiä kodin ja mökin ympäristöön, aineelliseen omaisuuteen, mutta ennen kaikkea ihmisten mieliin ja muistiin. Osa kokemuksista sijoittuu vuosikymmenten taakse, osa tähän vuoteen. Monissa kirjoituksissa myrskykokemus vertautuu sotaan, esimerkiksi tykistökeskitykseen. Myrskyn tekemiä tuhoja omaan lähiympäristöön surraan.

Myrskykokemus herättää kunnioitusta luonnon voimia kohtaan ja saa ihmisen tuntemaan itsensä pieneksi ja voimattomaksi. Kirjoittajat kertovat myös yhteisöllisyydestä ja auttamisen halusta, kun myrskytuhoja korjataan. Osa vastaajista luetteloit tarkasti myrskytuhoja ja toimenpiteitä, mutta monissa kirjoituksissa nousevat pintaan ennen kaikkea voimakkaat tunteet.

Silloin repesi. Tai räjähti. Tai – sanoja ei löytynyt, oltiin keskellä jotain ennen kokematonta. Salamameren keskellä meteli oli korvia huumaava, jyllää, kohinaa, kaikkialla kaatuilevien puiden ryskettä, kun isot puut repeytyivät juurineen maasta. Katsoimme näkyä kauhistuneina ja äimistyneinä. Nyt menee pihakoivu, sai äiti parkaistua. Lopulta ei enää nähnyt ulos, joka suunnasta syöksyvä vesi, katkeilleet puut ja ikkunaa vasten paiskautuneet oksat peittivät näkyvyyden. Niin kuin olisimme olleet pesukoneessa, eikä se ollut hienopesuohjelma. Isä oli saunassa – toivottavasti – ja äiti ja minä kyyristelimme takan muurin vieressä, kuvittelin sen olevan turvallisin paikka, jos katto lähtisi. Pelkäsinkö? Kyllä pelkäsin, mutta tunne oli outo, passiivinen. Jälkeenpäin sanoin jollekin, että olin pelon tuolla puolen. Pelkoon sekoittui ällistystä, kokemus ei oikein linkittynyt mihinkään aiempaan. Myrskyn muistan, yksityiskohtia myöten. Kuulen vieläkin kaatuvien puiden ryskeen ja haistan tuoreen, rikkoutuneen puun tuoksun. Kun kahvipöydissä innostutaan kertomaan ukkoskokemuksia, kuuntelen myötätuntoisesti ja mietin hetken, lyökö ässän pöytään. Ja aina kun tulee uusia myrskyjä, Astoja, Maureja, Tapaneja ja Valioita, jotenkin terästäydyn. Tiedän mistä puhutaan, sillä olen ollut siellä, myrskyn silmässä. (Unton kourissa 5.7.2002)

Aineisto on tallennettu SKS:n arkistoon. Sitä tullaan ensimmäiseksi hyödyntämään vuosina 2017–2019 Luston Myrskyn merkit -hankkeessa, jossa taiteilijat, kulttuurintutkijat ja luonnontieteilijät perehtyvät myrskyihin ja niiden kokemiseen.

Kiitos kaikille keruuseen osallistuneille! Osallistujien kesken arvottiin kirjapalkintoja, jotka on toimitettu perille.

Lisätietoja: SKS:n arkisto, p. 0201 131 240, keruu@finlit.fi